

Έρευνες Κοινής Γνώμης σε Τοπικό Επίπεδο: Μελέτη Περίπτωσης

Ιωάννης Ανδρεάδης, Θεόδωρος Χατζηπαντελής
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
john@polsci.auth.gr, chadji@polsci.auth.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η οργάνωση ερευνών κοινής γνώμης σε τοπικό επίπεδο ενέχει ιδιαιτερότητες τόσο στο σχεδιασμό όσο και κατά τη συλλογή των δεδομένων. Στην παρούσα εργασία παρουσιάζονται οι οργανωτικές διαδικασίες και τα αποτελέσματα από πρόσφατες τοπικές έρευνες που πραγματοποιήθηκαν στο Δήμο Μηχανιώνας και στα Δ' και Ε' Δημοτικά Διαμερίσματα του Δήμου Θεσσαλονίκης. Από τα αποτελέσματα των Δημοτικών Διαμερισμάτων προκύπτει ότι ακόμα και οι Δημότες του ίδιου Δήμου εμφανίζονται με διαφορετικές απόψεις σε επιμέρους θέματα και ότι τους απασχολούν διαφορετικά ζητήματα τοπικού ενδιαφέροντος.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Για την ολοκληρωμένη καταγραφή και μελέτη των θεμάτων που απασχολούν μία τοπική κοινωνία κατά το σχεδιασμό του ερωτηματολογίου μίας τοπικής έρευνας απαιτείται η συμμετοχή των τοπικών παραγόντων και ο διάλογος με τους πολίτες της περιοχής. Ο σχεδιασμός μίας έρευνας που αποσκοπεί στην αποτύπωση των τοπικών χαρακτηριστικών κάθε χωρικής ενότητας, μπορεί να οδηγήσει στην κατασκευή ενός ερωτηματολογίου του οποίου επιμέρους σημεία διαφοροποιούνται ανάλογα με τη χωρική ενότητα, έτσι ώστε να είναι δυνατή η καταγραφή των θεμάτων τοπικού ενδιαφέροντος που διαφοροποιούνται ανάμεσα στις χωρικές ενότητες.

Η διαδικασία συλλογής των δεδομένων σε έρευνες κοινής γνώμης σε τοπικό επίπεδο εξαρτάται από το μέγεθος του πληθυσμού και το χώρο στον οποίο αυτός εκτείνεται [Fink (2003)]. Για παράδειγμα, αν η τοπική δημοσκόπηση περιορίζεται στα όρια ενός Δήμου με πολύ μικρό πληθυσμό, είναι προτιμότερη μία απογραφική διαδικασία συλλογής δεδομένων από μία δειγματοληπτική. Από την άλλη πλευρά, σε μεγαλύτερες χωρικές ενότητες, όπου οι έρευνες γίνονται δειγματοληπτικά, είναι πολύ κρίσιμη η επιλογή του χρόνου και των σημείων συνέντευξης.

Στις επόμενες ενότητες παρουσιάζονται οι οργανωτικές διαδικασίες και τα αποτελέσματα από πρόσφατες τοπικές έρευνες που πραγματοποιήθηκαν στα Δ' και Ε' Δημοτικά Διαμερίσματα του Δήμου Θεσσαλονίκης και στο Δήμο Μηχανιώνας. Η έρευνα στα Δημοτικά Διαμερίσματα του Δήμου Θεσσαλονίκης αποτελεί μία μελέτη περίπτωσης έρευνας κοινής γνώμης στην οποία απαιτείται η προσαρμογή του ερωτηματολογίου σε κάθε Δημοτικό Διαμέρισμα, ενώ η έρευνα κοινής γνώμης στο Δήμο Μηχανιώνας αποτελεί ένα παράδειγμα έρευνας στην οποία απαιτήθηκε απογραφική συγκέντρωση δεδομένων.

2. ΔΗΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Στην έρευνα αυτή καταγράφεται η θέση των πολιτών των Δ' και Ε' Δημοτικών Διαμερισμάτων Θεσσαλονίκης απέναντι σε θέματα της επικαιρότητας. Η έρευνα έγινε σε αντιπροσωπευτικό δείγμα 498 ατόμων με ερωτηματολόγιο, ανώνυμα, από το Δεκέμβριο του 2005 ως το Φεβρουάριο του 2006.

Οι εγγεγραμμένοι ψηφοφόροι στα Δ' και Ε' Δημοτικά Διαμερίσματα του Δήμου Θεσσαλονίκης αποτελούν περίπου το 1/5 και τα 2/5 του συνόλου των εγγεγραμμένων του Δήμου Θεσσαλονίκης αντίστοιχα. Η συγκέντρωση των ερωτηματολογίων έγινε σε επιλεγμένα κέντρα μάζας των δύο περιοχών. Συγκεκριμένα στα Δ' και στο Ε' Δημοτικά Διαμερίσματα επιλέχθηκαν 4 και 6 σημεία αντίστοιχα, και στο κάθε σημείο συμπληρώθηκαν περίπου 50 ερωτηματολόγια στο δημόσιο χώρο.

Τα ερωτηματολόγια που χρησιμοποιήθηκαν στις δύο περιοχές, βασίστηκαν σε ένα κοινό πρότυπο και προσαρμόστηκαν στις ιδιαίτερες ανάγκες του κάθε Δημοτικού Διαμερίσματος. Για το σχεδιασμό του ερωτηματολογίου και τον καθορισμό των επιμέρους θεμάτων, η ερευνητική ομάδα έλαβε υπόψη της ζητήματα που τέθηκαν για κάθε Δημοτικό Διαμέρισμα από την κίνηση πολιτών «Λόγος και Πράξη» που δραστηριοποιείται στη Θεσσαλονίκη. Για παράδειγμα, στο Ε' Δημοτικό Διαμέρισμα περιλαμβάνεται η ζώνη της Νέας Παραλίας της Θεσσαλονίκης, ενώ το Δ' Δημοτικό Διαμέρισμα δεν έχει μέτωπο στη θάλασσα. Για το λόγο αυτό, ενώ οι κάτοικοι του Ε' Δημοτικού Διαμερίσματος ενδιαφέρονται περισσότερο για τη παραλιακή ζώνη, στο Δ' Δημοτικό Διαμέρισμα ζητείται η γνώμη των πολιτών για άλλα τοπικού ενδιαφέροντος θέματα, όπως το ρέμα Κρυονερίου, το ανάχωμα Μαλακοπής, το κτίριο *ΥΦΑΝΕΤ* και το ορφανοτροφείο «Μέγας Αλέξανδρος».

Οι διαφορές ανάμεσα στα δύο Δημοτικά Διαμερίσματα δεν εξαντλούνται στα θέματα τοπικού ενδιαφέροντος, όπως αυτά που προαναφέρθηκαν και αφορούν στην αξιοποίηση περιορισμένης εμβέλειας κτιρίων ή περιοχών. Όπως προκύπτει από τις απαντήσεις των πολιτών στις κοινές ερωτήσεις, οι θέσεις των πολιτών των δύο Δημοτικών Διαμερισμάτων διαφέρουν σημαντικά σε γενικότερα θέματα.

Μία από τις τυποποιημένες ερωτήσεις που χρησιμοποιεί η ερευνητική ομάδα για τη διερεύνηση της στάσης των πολιτών σχετικά με τις γενικότερες συνθήκες διαβίωσής τους είναι η εξής: “Πόσο ευχαριστημένοι είστε από το επίπεδο ζωής σας; (αγαθά, εισόδημα, προσφερόμενες υπηρεσίες, μόρφωση, ανθρώπινες σχέσεις)”. Τα αποτελέσματα της έρευνας ανά Δημοτικό Διαμέρισμα παρουσιάζονται στον Πίνακα 1.

Πίνακας 1. Επίπεδο ικανοποίησης ανά Δημοτικό Διαμέρισμα

Περιοχές	Αρκετά - Πάρα πολύ	Σχετικά - Έτσι κι έτσι	Καθόλου - Λίγο
Δ' Δημοτικό Διαμέρισμα	10,1%	56,4%	33,5%
Ε' Δημοτικό Διαμέρισμα	39,5%	37,5%	23,0%

Ο έλεγχος ανεξαρτησίας για τον Πίνακα 1 δίνει ως αποτέλεσμα την απόρριψη της υπόθεσης ανεξαρτησίας ανάμεσα στις δύο μεταβλητές με $\chi^2=49,06$ και $p<0,001$. Από τα δεδομένα του Πίνακα 1 γίνεται φανερό ότι οι κάτοικοι του Ε΄ Δημοτικού Διαμερίσματος είναι περισσότερο ευχαριστημένοι από το επίπεδο της ζωής τους σε σχέση με τους κατοίκους του Δ΄ Δημοτικού Διαμερίσματος.

Διαφορές ανάμεσα στα δύο Δημοτικά Διαμερίσματα υπάρχουν και στις απαντήσεις στο ερώτημα: “Ποια θέματα από τα παρακάτω θα προτείνατε να απασχολήσουν το επόμενο διάστημα το Δημοτικό Διαμέρισμα (σημειώστε μέχρι τρία)”. Στην ερώτηση αυτή περισσότερη σημασία από το ποσοστό των πολιτών που επιλέγουν το συγκεκριμένο θέμα ανάμεσα στα τρία σημαντικότερα, έχει η σειρά κατάταξης των θεμάτων. Από τα δεδομένα του Πίνακα 2 προκύπτει ότι η αντιμετώπιση του προβλήματος των ναρκωτικών είναι το κυρίαρχο ζήτημα για τους κατοίκους του Δ΄ Δημοτικού Διαμερίσματος. Δεύτερο σε σειρά σημαντικότητας έρχεται το θέμα με τις συγκοινωνίες, αποτέλεσμα κυρίως των περιορισμένων λεωφορειακών γραμμών στην περιοχή. Αντίθετα, ο ικανοποιητικός αριθμός λεωφορειακών γραμμών του Ε΄ Δημοτικού Διαμερίσματος οδηγεί τους κατοίκους του στην κατάταξη του θέματος των συγκοινωνιών σε χαμηλότερη θέση από πλευράς σημαντικότητας. Ο μέσος κάτοικος του Ε΄ Δημοτικού Διαμερίσματος θεωρεί ως σημαντικότερο πρόβλημα τη δυσκολία που αντιμετωπίζει στην προσπάθειά του να βρει ελεύθερο χώρο για να παρκάρει το αυτοκίνητό του. Στη συνέχεια αυτό που ζητά από τις Δημοτικές Αρχές είναι περισσότερη αστυνόμευση. Για τους κατοίκους και των δύο Δημοτικών Διαμερισμάτων στις τελευταίες θέσεις εμφανίζονται τα θέματα των μονοδρομήσεων, των λεωφορειο-λωρίδων και των ΚΑΠΗ.

Πίνακας 2. Ζητήματα ανά Δημοτικό Διαμέρισμα

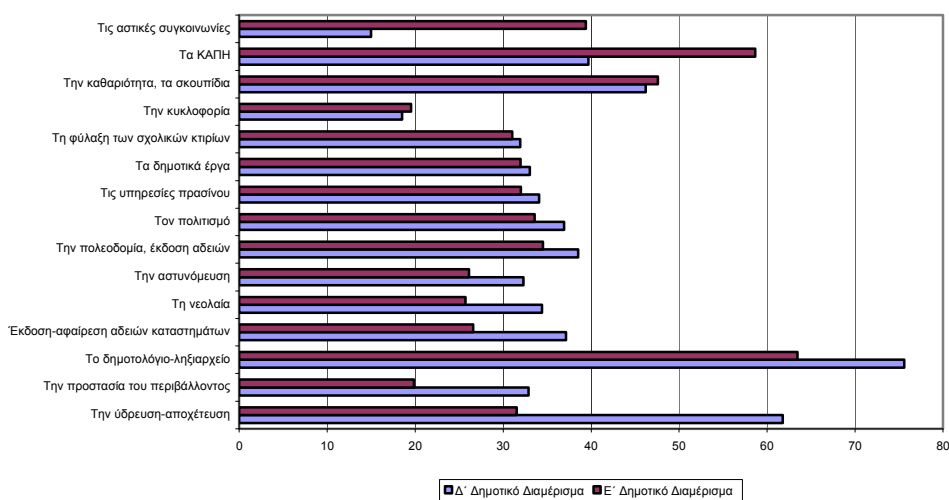
Ζητήματα	Δ΄ Δημοτικό Διαμέρισμα	Σειρά Δ	Ε΄ Δημοτικό Διαμέρισμα	Σειρά Ε
Ναρκωτικά	65,18%	1	47,43%	3
Συγκοινωνίες	34,01%	2	21,00%	7
Χώροι παρκαρίσματος	25,91%	3	56,83%	1
Σχολικά κτίρια	25,51%	4	28,05%	4
Αισθητική της γειτονιάς	25,51%	5	18,21%	9
Αστυνόμευση	21,86%	6	53,01%	2
Αθλητισμός	17,81%	7	11,01%	13
Πεζοδρόμια	12,55%	8	24,67%	5
Αδέσποτα ζώα	6,88%	9	23,94%	6
Προστασία της παραλίας	6,07%	10	20,12%	8
Εγκαταλειμμένα αυτοκίνητα	5,26%	11	14,10%	11
Πολιτιστικές εκδηλώσεις	4,86%	12	11,45%	12
Υδρευση-Αποχέτευση	4,45%	13	16,15%	10
ΚΑΠΗ	4,45%	14	6,61%	16
Λεωφορειο-λωρίδες	2,43%	15	10,57%	14
Μονοδρομήσεις	1,62%	16	7,34%	15

Πίνακας 3. Σημαντικότητα θεμάτων ανά Δημοτικό Διαμέρισμα

Θέματα	Δ' Δημοτικό Διαμέρισμα	Σειρά Δ	Ε' Δημοτικό Διαμέρισμα	Σειρά Ε
Ανεργία	71,29%	1	84,14%	1
Διαφθορά	70,65%	2	75,04%	6
Ρύπανση περιβάλλοντος	61,84%	3	81,06%	2
Παιδεία, Πολιτισμός	59,62%	4	79,30%	3
Οικονομική κατάσταση	58,99%	5	78,27%	5
Εγκληματικότητα	47,83%	6	78,71%	4
Μεγάλα έργα	47,55%	7	54,63%	7
Ανθρώπινες Σχέσεις	42,11%	8	47,14%	8

Λιγότερο σημαντικές είναι οι διαφορές στις υπόλοιπες κοινές ερωτήσεις των δύο ερωτηματολογίων. Ως παράδειγμα μπορεί να θεωρηθεί ο Πίνακας 3 στον οποίο παρουσιάζεται μία σειρά από οχτώ θέματα και τα ποσοστά των κατοίκων του κάθε Δημοτικού Διαμερίσματος που θεωρούν πάρα πολύ σημαντικό το κάθε θέμα. Όπως και στον Πίνακα 2, ιδιαίτερη σημασία στα αποτελέσματα του Πίνακα 3 έχει η σειρά κατάταξης των θεμάτων ανάλογα με τη σημαντικότητά τους. Η ανεργία επιλέγεται ως το σημαντικότερο θέμα από τους κατοίκους και των δύο Δημοτικών Διαμερισμάτων. Σημαντική διαφοροποίηση παρατηρείται μόνο για το θέμα της διαφθοράς, το οποίο στο Δ' Δημοτικό Διαμέρισμα έρχεται δεύτερο, αμέσως μετά το θέμα της ανεργίας, ενώ οι κάτοικοι του Ε' Δημοτικού Διαμερίσματος το κατατάσσουν έκτο, μετά τη ρύπανση περιβάλλοντος, την παιδεία και τον πολιτισμό, την εγκληματικότητα και την οικονομική κατάσταση.

Διάγραμμα 1. Ικανοποίηση από τις υπηρεσίες του Δήμου

Στο Διάγραμμα 1 παρουσιάζονται τα ποσοστά των κατοίκων των Δ΄ και Ε΄ Δημοτικών Διαμερισμάτων που είναι από αρκετά ως πολύ ικανοποιημένοι από κάθε μία από τις υπηρεσίες του Δήμου Θεσσαλονίκης. Η ικανοποίηση των κατοίκων του Ε΄ Δημοτικού Διαμερίσματος είναι σημαντικά μεγαλύτερη από την ικανοποίηση των κατοίκων του Δ΄ Δημοτικού Διαμερίσματος όσον αφορά στις αστικές συγκοινωνίες και στα ΚΑΠΗ, ενώ είναι σημαντικά μικρότερη στα ζητήματα ύδρευσης – αποχέτευσης.

Παρά τις τοπικές διαφορές που προαναφέρθηκαν, οι δύο ομάδες πολιτών είναι υποσύνολα ενός κοινού συνόλου, του Δήμου Θεσσαλονίκης. Ως αποτέλεσμα, σε πολλά από τα ζητήματα που δεν έχουν τοπική χροιά οι απόψεις τους ταυτίζονται. Για παράδειγμα, οι κατανομές των βαθμών συμφωνίας των πολιτών σε μία σειρά από διατυπώσεις δεν διαφέρουν ανάμεσα στα δύο Δημοτικά Διαμερίσματα. Οι κοινές κατανομές των δύο Δημοτικών Διαμερισμάτων παρουσιάζεται στον Πίνακα 4.

Πίνακας 4. Βαθμός συμφωνίας των πολιτών με συγκεκριμένες διατυπώσεις

Διατυπώσεις	Πάρα πολύ	Σχετικά	Λίγο	Καθόλου
Τα δημοτικά διαμερίσματα δεν έχουν καμιά ουσιαστική αρμοδιότητα. Πρέπει να αποκτήσουν τη δυνατότητα επικοινωνίας με τους πολίτες	43,0%	32,0%	13,4%	6,5%
Πρέπει να γίνονται συχνότερα λαϊκές συνελεύσεις για να εκφράζονται οι απόψεις των δημοτών	49,0%	19,1%	18,0%	7,5%
Η δημοτική αρχή δεν φρόντισε για τη συμμετοχή του Πολίτη στα θέματα του Δήμου	26,1%	21,9%	22,9%	22,3%
Το δημοτικό ραδιόφωνο, η δημοτική τηλεόραση είναι όργανα “προπαγάνδας” του εκάστοτε Δημάρχου	45,8%	22,9%	13,1%	10,2%
Οι εντάσεις μεταξύ κυβέρνησης και δήμων δεν ωφέλησαν ποτέ κανέναν. Πρέπει να βρεθεί τρόπος συνεργασίας για τη λύση των προβλημάτων	51,0%	33,0%	6,9%	3,2%
Θα γίνουν επιτέλους τα μεγάλα έργα στη Θεσσαλονίκη	25,4%	19,1%	15,3%	31,9%
Οι δήμοι πρέπει να ασχολούνται με τα μικρά καθημερινά θέματα και να αφήσουν τις εξαγγελίες για “μεγάλα έργα”	54,9%	28,2%	6,4%	4,9%
Τελικά τα προβλήματα της Αυτοδιοίκησης είναι αποκλειστικά προβλήματα πόρων. Πρέπει η πολιτεία να φροντίσει για αυτό.	54,4%	31,0%	5,9%	2,6%

Από τα δεδομένα του Πίνακα 4 προκύπτουν τα εξής: Οι πολίτες της Θεσσαλονίκης πιστεύουν ότι η διοίκηση του Δήμου πρέπει να ασχολείται με τη βελτίωση της καθημερινότητας και να μην αναλώνεται σε εντάσεις με την κεντρική εξουσία ούτε να ασχολείται με τα “μεγάλα έργα”. Άλλωστε, ο ενθουσιασμός που υπήρχε τον Απρίλιο του 2005 σχετικά με την υλοποίηση των μεγάλων έργων της Θεσσαλονίκης,

στις τελευταίες έρευνες, όπως και στην παρούσα φαίνεται να κάμπτεται [Χατζηπαντελής Θ. και Ανδρεάδης Ι. (2005), Χατζηπαντελής Θ. (2005)]. Ένα άλλο συμπέρασμα που προκύπτει από τον Πίνακα 4, είναι η απαίτηση των πολιτών για περισσότερο αποκεντρωμένη διοίκηση με την ενίσχυση των Δημοτικών Διαμερισμάτων και την εκχώρηση περισσότερων αρμοδιοτήτων σε αυτά. Σημαντική είναι και η έκφραση της θέλησης των πολιτών για μεγαλύτερη συμμετοχή στα κοινά με την οργάνωση λαϊκών συνελεύσεων. Τέλος, για τα δημοτικά μέσα μαζικής ενημέρωσης, το μεγαλύτερο ποσοστό των πολιτών πιστεύει ότι αποτελούν όργανα προπαγάνδας.

3. ΔΗΜΟΣ ΜΗΧΑΝΙΩΝΑΣ

Ο Δήμος Μηχανιώνας είναι ένας περιφερειακός Δήμος του Νομού Θεσσαλονίκης με λιγότερες από 3000 κατοικίες. Μια δειγματοληπτική έρευνα σε ένα μικρό πληθυσμό δημιουργεί προβλήματα αντικειμενικότητας διότι οι διαδοχικές παρατηρήσεις δεν μπορεί να θεωρηθούν ανεξάρτητες αφού το σύνολο του πληθυσμού πληροφορείται για τις συνθήκες και το εργαλείο της έρευνας (Fink 2003). Με αυτή την έννοια και λαμβάνοντας υπόψη τα συνήθη ποσοστά απόκρισης στις έρευνες κοινής γνώμης, για το Δήμο Μηχανιώνας αποφασίστηκε και υλοποιήθηκε απογραφική έρευνα την περίοδο 20/11-20/12/05 με τη μέθοδο της προσωπικής συνέντευξης με τη χρήση ερωτηματολογίου. Για κάθε νοικοκυριό επιλέχθηκε ένα μέλος του μεταξύ των ενηλίκων μελών του. Το σύνολο των κατοικιών με βάση τη γενική απογραφή κατοικιών ΕΣΥΕ το 2001, το δείγμα, και το ποσοστό κάλυψης ανά Δημοτικό Διαμέρισμα παρουσιάζονται στον Πίνακα 5.

Πίνακας 5. Ποσοστά κάλυψης ανά Δημοτικό Διαμέρισμα

Δημοτικό Διαμέρισμα	Κατοικίες	Δείγμα	Ποσοστό κάλυψης
Νέας Μηχανιώνας	2226	317	14,3%
Αγγελοχωρίου	330	46	13,9%
Νέας Κερασιάς	354	64	18,1%

Για το σχεδιασμό του ερωτηματολογίου του Δήμου Μηχανιώνας η ερευνητική ομάδα έλαβε υπόψη της τα θέματα που τέθηκαν από τη Διοίκηση του Δήμου. Το σημαντικότερο ζήτημα για τους κατοίκους του Δήμου Μηχανιώνας φαίνεται πως είναι το ζήτημα της αστυνόμευσης. Η απαίτηση για λειτουργία αστυνομικού τμήματος στην περιοχή εμφανίζεται σχεδόν καθολική και όπως προκύπτει από τον Πίνακα 6 περίπου δύο στους τρεις κατοίκους πιστεύουν έντονα ότι με αυτόν τον τρόπο θα μειωθεί η εγκληματικότητα στην περιοχή. Περίπου δύο στους τρεις κατοίκους της περιοχής πιστεύουν έντονα ότι η εγκατάσταση του Διεθνούς Πανεπιστημίου θα αναβαθμίσει την περιοχή τους, ενώ περισσότεροι από τους μισούς δεν είναι αρκετά ικανοποιημένοι από την αστική συγκοινωνία, τα σχολικά κτίρια και τις κοινωνικές υποδομές.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει η σύγκριση των στάσεων των πολιτών απέναντι στα αιρετά στελέχη του Δήμου και στους Δημοτικούς Υπαλλήλους. Στον Πίνακα 7 παρουσιάζονται τα ποσοστά θετικών στάσεων των κατοίκων του Δήμου Μηχανιώνας

κατά την αξιολόγηση του Δήμαρχου, των Δημοτικών Συμβούλων και των Υπαλλήλων του Δήμου. Τα μεγαλύτερα ποσοστά θετικών στάσεων συγκεντρώνει σε όλες τις κατηγορίες ο Δήμαρχος, ενώ έπονται οι Δημοτικοί Υπάλληλοι και στην τελευταία θέση βρίσκονται οι Δημοτικοί Σύμβουλοι, οι οποίοι, λόγω του προσωποκεντρικού συστήματος σχεδόν σε όλα τα επίπεδα διοίκησης στην Ελλάδα, συνήθως έχουν και τη σπανιότερη επαφή με τους πολίτες.

Πίνακας 6. Βαθμός συμφωνίας των πολιτών με συγκεκριμένες διατυπώσεις

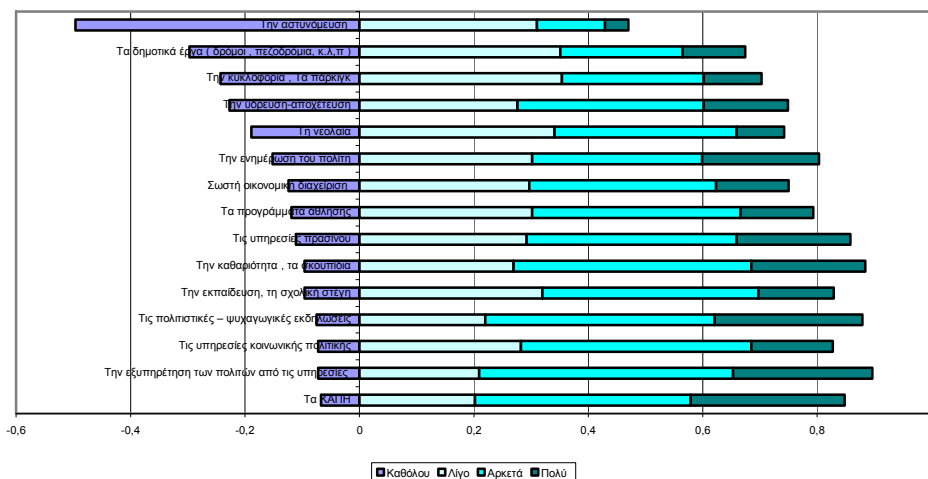
Διατυπώσεις	Πάρα πολύ	Αρκετά	Σχετικά	Καθόλου
Τα σχολικά κτίρια της περιοχής παρέχουν τις ανέσεις που πρέπει στα παιδιά	9,80%	27,10%	41,30%	15,20%
Η αστική συγκοινωνία γενικά με εξυπηρετεί στις μετακινήσεις μου	14,20%	30,00%	29,20%	25,10%
Υπάρχει σημαντική έλλειψη κοινωνικών υποδομών, δημοτικά γυμναστήρια, δημοτικοί παιδικοί σταθμοί.	23,00%	32,80%	29,70%	10,60%
Η λειτουργία του αστυνομικού τμήματος στην περιοχή θα βοηθήσει στην μείωση της εγκληματικότητας	64,60%	21,40%	7,00%	5,40%
Η εγκατάσταση του Διεθνούς Πανεπιστημίου θα αναβαθμίσει την περιοχή	65,90%	24,80%	4,70%	2,10%

Πίνακας 7. Ποσοστά θετικών απόψεων των πολιτών

	Δήμαρχος	Σύμβουλοι	Υπάλληλοι
Τη συμπεριφορά τους	79,3%	60,7%	67,2%
Την εξυπηρέτηση των πολιτών	71,6%	51,2%	59,7%
Τις ικανότητες στη δουλειά	70,3%	49,1%	56,1%
Τη βοήθεια στους πολίτες	68,7%	51,2%	57,6%
Την προσοχή στα αιτήματα	58,7%	48,8%	51,9%
Την επικοινωνία με τους πολίτες	71,1%	51,7%	55,6%

Στο Διάγραμμα 2 παρουσιάζεται η κατανομή του βαθμού ικανοποίησης των κατοίκων του Δήμου Μηχανιώνας για κάθε μία από τις υπηρεσίες του Δήμου. Το ζήτημα της αστυνόμευσης αναδεικνύεται, με μεγάλη διαφορά από τα υπόλοιπα, ως το πιο καυτό θέμα για τους κατοίκους της Μηχανιώνας. Σημαντική είναι και η δυσαρέσκεια σχετικά με τα θέματα ύδρευσης – αποχέτευσης, αλλά αυτό μάλλον οφείλεται στο γεγονός ότι κατά τη χρονική διάρκεια διεξαγωγής της έρευνας εκτελούνταν σχετικά έργα στην περιοχή.

Διάγραμμα 2. Ικανοποίηση από τις υπηρεσίες του Δήμου

ABSTRACT

Public opinion research in local level includes particularities both in the planning and the data collection phase. This paper presents the organizational processes and the results from recent researches that were realised in the Michaniona Municipality and in two of the five Municipal Sessions of Thessaloniki Municipality. The results of the Municipal Sessions of Thessaloniki Municipality indicate that even citizens within the same Municipality express different opinions about individual issues and that they are engaged with different matters of local interest.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

- Χατζηπαντελής Θ., Ανδρεάδης Ι. (2005). Κόμματα, Πρόσωπα, Θέματα: Ανάλυση των δεδομένων δειγματοληπτικής έρευνας. Απρίλιος 2005. 3ο Συνέδριο Ανάλυσης Δεδομένων. Χαλκιδική, 15-18 Σεπτεμβρίου 2005.
- Χατζηπαντελής Θ. (2005). Κόμματα, Πρόσωπα, Θέματα. Νοέμβριος 2005. <http://www.polres.gr/gr/reskommata/1105/1105.htm>
- Fink A. (2003). The survey kit 2nd edition, Sage, London.